

UCHWAŁA NR LXIX/604/23

RADY MIEJSKIEJ GÓRY

z dnia 24 listopada 2023 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w latach 2021-2022 Gminnego Programu
Opieki nad Zabytkami na lata 2021-2024 dla Gminy Góra**

Na podstawie art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840 oraz z 2023r.,poz.1688), uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji w latach 2021-2022 Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2021-2024 dla Gminy Góra, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI W LATACH 2021-2022

Rada Miejska Góry w dniu 12 maja 2022 r. zatwierdziła Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2021-2024 dla Gminy Góra.

Na mocy art. 87 ust. 5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Burmistrz, co dwa lata sporządza sprawozdanie, które przedstawia Radzie Miejskiej.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami określa priorytety, kierunki działań i zadania w zakresie szeroko podjętej ochrony dziedzictwa kulturowego.

W programie określone zostały zadania, które ma do zrealizowania Gmina Góra, w celu finansowania, inicjowania, wspierania oraz koordynowania prac z dziedziny ochrony zabytków, krajobrazu kulturowego oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego.

Realizacja zadań zawartych w Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami w latach 2021- 2022 przedstawia się następująco:

Dbalność o ład przestrzenny i krajobraz kulturowy w gminie

Ścisłe powiązanie działań przy obiektach zabytkowych z dokumentami planistycznymi Gminy, takimi jak miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz innymi dokumentami programowymi zostały zrealizowane podczas przeprowadzonych i obecnie prowadzonych zmian MPZP dla miasta i Gminy Góra. Zapisy dotyczące ochrony zabytków, każdorazowo zostały uzgodnione z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków we Wrocławiu. W celu utrzymania ładu przestrzennego Gminy Góra na bieżąco prowadzone są prace pielęgnacyjne na terenach zielonych objętych ochroną konserwatorską, cmentarzach i miejscach pamięci wpisanych do gminnej ewidencji zabytków.

Aktualizacja gminnej ewidencji zabytków

W 2022 r. sporządzono inwentaryzację obiektów małej architektury, jako świadectwa kulturalnej przeszłości regionu takich jak krzyże, kapliczki przydrożne. W wyniku prac udokumentowano 92 obiekty miejsc pamięci i małej architektury. Ponadto opracowano aktualizację kart zabytków archeologicznych.

Bezpośrednie wsparcie dla rewaloryzacji wielorodzinnych budynków mieszkalnych oraz innych wpisanych do gminnej ewidencji zabytków

W ramach zadania podjęto następujące czynności :

- wykonano remont dachu budynku przy ul. Plac Bolesława Chrobrego 2 w Górze,
- podjęto działania z zakresu termomodernizacji Szkoły Podstawowej nr 3 przy ul. Poznańskiej w Górze. W ramach projektu wykonano wymianę stolarki okiennej, wymianę drzwi zewnętrznych, wymianę pokrycia dachowego, dokonano kompleksowej renowacji mechanizmu zegarowego zlokalizowanego na poddaszu budynku szkoły.

Podjęcie działań rewitalizacyjnych związanych z rewaloryzacją siedziby Urzędu Miasta i Gminy

W ramach zadania dokonano rewitalizacji siedziby Urzędu Miasta i Gminy w Górze. Prace polegały na przeprowadzonych remontach elewacji zachodniej, północnej i południowej wraz z wymianą orygnnowania i renowacją elementów żeliwnych i stalowych. Obiekt został oświetlony i wyposażony w system monitoringu wizyjnego. Dokonano odbioru końcowego wraz z odbiorem przez pracowników Urzędu Konserwatorskiego we Wrocławiu.

Obiekt przed rewitalizacją

Obiekt po rewitalizacji

Podjęcie działań rewitalizacyjnych związanych z zabytkową wieżą ciśniń w Górze

Dzięki pozyskanym środkom z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w kwocie 525 000 zł przeprowadzono kompleksową rewitalizację wodociągowej wieży ciśniń znajdującej się przy ul. Armii Polskiej i ul. Hirszfelda. W ramach projektu podjęto następujące czynności :

- wykonano nowe tynki zewnętrzne i wewnętrzne,
- wymieniono pokrycie dachowe,
- dokonano renowacji drzwi zewnętrznych, iglicy oraz okien,
- przemurowano część ścian,
- zamontowano nową instalację elektryczną ,
- dostawiono schodolaz dla osób niepełnosprawnych,
- doświetlono obiekt poprzez iluminację.

W wyniku rewitalizacji budynku wieży ciśniń, obiekt po przeprowadzonych pracach stał się punktem widokowym i atrakcją dla mieszkańców i turystów.

Odpowiednia ekspozycja i promocja najcenniejszych obiektów

Na terenie miasta i gminy pojawiły się kolejne tablice informacyjne mające na celu przybliżyć mieszkańcom i turystom zasoby historyczne gminy. Tablice zostały umieszczone w następujących miejscach:

- Góra, ul. Plac Bolesława Chrobrego,
- Góra, były cmentarz żydowski, ul. Lipowa,
- Góra, Osiedle Kazimierza Wielkiego, przy obelisku,
- Góra, Skwer rot. W. Pileckiego,
- Czernina, przy Ratuszu.

W ramach promocji wydano 2 ulotki informacyjne, prezentujące obiekty zabytkowe - o Wieży

Głogowskiej i o wieży byłego kościoła ewangelickiego w Czerninie. Wydana została publikacja „Góra miasto z perspektywą”, w której zawarto informację o historii miasta i zabytkach. W ramach realizacji zadania inwestycyjnego pn. „Przebudowa dawnych murów obronnych w m. Góra – ETAP I ”, na mocy podpisanej umowy partnerskiej, Stowarzyszenie „Młodzi-Młodym” wydano folder informacyjny o murach obronnych.

Na portalu społecznościowym Facebook na bieżąco promowano zabytki z terenu Gminy Góra, natomiast na łamach miesięcznika „Przegląd Górowski” publikowano artykuły

historyczne. Na Portalu Informacyjnym Gminy Góra na bieżąco dokonywano aktualizacji zakładki poświęconej zabytkom. W ramach działań promocyjnych powstał materiał multimedialny pn. "Tajemnicza Góra", który dostępny jest na kanale YouTube.

Rozwój produktów turystycznych opartych na walorach dziedzictwa kulturowego ze szczególnym uwzględnieniem turystyki jednodniowej i weekendowej

Gmina Góra we współpracy ze Stowarzyszeniem „Młodzi - Młodym” przeprowadziła akcję czyszczenia istniejącego oznakowania tras turystycznych, dokonano przeglądu tras i uzupełniono brakujące elementy oznakowania. W ramach promocji Gminy Góra wydano 3 ulotki informacyjne poświęcone trasie nordic walking 7 km i 10 km, trasie biegowej 10 km oraz rowerowej leśnej ścieżce dydaktycznej „Dziczek”.

W ramach zagadnień dotyczących organizacji lub kontynuacji imprez masowych, związanych z lokalnym zasobem zabytkowym i kulturalnym oraz organizacji imprez lokalnego zasięgu przybliżających mieszkańcom gminy i regionu wartości historyczne gminy podejmowano następujące działania:

1. W szkołach podstawowych i przedszkolach:

- zorganizowano Noc Muzeów-przedstawienie plenerowe „Lokacja Góry”,
- udział delegacji szkoły ze sztandarem w obchodach rocznicowych , uroczystościach i świętach państwowych,
- udział w corocznych akcjach charytatywnych - pomoc charytatywna dla Górowian,
- udział uczniów w IV edycji ogólnopolskiego konkursu dla szkół podstawowych „do hymnu” w rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości,
- udział w akcji „ Świąteczna pomoc dla Rodaków na wschodzie”,
- przygotowanie audycji z okazji „76 Rocznicy Powrotu Ziemi Górowskiej do Macierzy”,
- w ramach prowadzonych zajęć rozwijanie zainteresowań uczniów poprzez zapoznanie z zabytkami naszego regionu, miejscami pamięci narodowej w najbliższej okolicy, jak również historią gminy,
- pozyskiwanie publikacji, folderów, broszur o zabytkach z terenu gminy,
- zorganizowano rajd rowerowy – (trasa: Glinka - Łagiszyn- Brzeżany -Strumienna -Sławęcice) mający na celu poznanie topografii najbliższej okolicy i zasób kulturowy gminy,
- organizacja Festynów Rodzinnych – integracja środowiska lokalnego,
- wspólne obchody przez uczniów ważnych Świąt i wydarzeń historycznych.

2. W instytucjach kultury Bibliotece Miejskiej i Domu Kultury w Górze:

- wykład Grzegorza Kiarszysa o historii regionu,
- spotkania autorskie z historykami,
- 08.01.2021 r. w Wieży Głogowskiej zainstalowano wystawę fotografii pochodzących z archiwum górowskiego Domu Kultury. Tematyka obejmowała powstawanie wielu obiektów w Górze, które po raz drugi zmieniły swoją architekturę. Fotografie prezentowały historię miasta Góra. Dostępność wystawy - do końca kwietnia 2021r.
- 14.05.2021 r. w Wieży Głogowskiej zainstalowano Wystawę Ekspozycji Ziemi Górowskiej. Na wystawie zaprezentowane zostały m.in. bilety na pociąg nieistniejącej linii Głogów – Niechlów – Góra – Bojanowo oraz stare przedwojenne butelki z górowskich browarów.

Promocja gminy na forum krajowym i zagranicznym

W ramach współpracy z mediami, zarówno tradycyjnymi, jak i internetowymi w zakresie przestrzegania zasad ochrony dziedzictwa kulturowego wśród mieszkańców

i turystów Góra prezentowana była w cyklu #MiastaDolnegoSlaska na fanpage Dolny Śląsk na portalu społecznościowym Facebook - 17.05.2021 r.

Edukacja społeczeństwa w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego

Edukacja w zakresie dziedzictwa kulturowego polega na takim ukierunkowaniu procesu edukacyjnego, by wśród dzieci, młodzieży i ogółu społeczeństwa upowszechnić wiedzę o dziedzictwie i jego wartościach, a także wykształcić przekonanie o konieczności zachowania zabytków i innych elementów dziedzictwa kulturowego.

W tym też zakresie podejmowano następujące działania:

1. W szkołach podstawowych i przedszkolach:

- udział uczniów w Powiatowym Konkursie Literackim „Poezja Mojej Małej Ojczyzny”, w kolejnych edycjach Powiatowego Konkursu Plastycznego „Zabytki Ziemi Górowskiej”, w konkursach Góra i Ziemia Górowska – Moja Mała Ojczyzna, w XIV edycji Powiatowego Konkursu Plastycznego pod hasłem „Zabytki Ziemi Górowskiej”,
- wycieczki edukacyjne po najbliższej okolicy,
- przeprowadzono zajęcia i warsztaty poświęcone regionowi, uwzględnienie w planach nauczania elementów dotyczących historii naszego regionu poprzez prezentacje multimedialne, albumy, plakaty, rajdy, wycieczki,
- wycieczki edukacyjne do Pracowni Historii Ziemi Górowskiej „Jak żyli ludzie w dawnej Górze”,
- wycieczki edukacyjne „Wokół starego miasta , śladami starego miasta i dawnych murów obronnych”,
- organizacja Powiatowych Turniejów Bankowych i Święta Niezapominajki,
- udział grup przedszkolnych w programie „Wymiana pocztówkowa” (poznawanie regionów Polski),
- organizacja konkursów wiedzy o regionie,
- pielęgnowanie tradycji i obrzędów lokalnych,
- udział w rajdzie rowerowym Ścieżką Edukacyjną Dzieci.

2. W instytucjach kultury Biblioteka Miejskiej i Domu Kultury w Górze:

- prowadzenie Bibliografii Regionalnej i Cyfrowego Archiwum Tradycji Lokalnej przez Bibliotekę Miejską w Górze,
- prowadzenie Kroniki Gminy Góra,
- wycieczki krajoznawcze (zwiedzanie ciekawych miejsc w regionie),

- gromadzenie publikacji dotyczących miasta Góra,
- organizowanie wystaw poświęconych Ziemi Górowskiej,
- organizacja konkursów promujących historię regionu i lokalne dziedzictwo kulturowe,
- organizacja imprezy ETNO GÓRA przez Dom Kultury celem zapoznania z historią, kulturą i tradycją lokalną w terminie 18.09.2021 r.,
- organizacja Festiwalu Piosenki Biesiadnej przez Dom Kultury w terminach 10.10.2021 r. i 25.09.2022 r.,
- organizacja Konkursu Piosenki Lwowskiej i Wileńskiej w terminie 24.04.2022 r.,
- organizacja lekcji bibliotecznych przybliżających publikacje dotyczące regionu,
- spotkania autorskie i wykłady z regionalistami.

Głównym założeniem Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami jest finansowanie, inicjowanie, wspieranie oraz koordynowanie prac z dziedziny ochrony zabytków, krajobrazu kulturowego oraz upowszechnianie i promowanie dziedzictwa kulturowego, jak również organizacja działań edukacyjnych i wychowawczych wobec miejscowej społeczności. W minionych latach 2021-2022 cele i zadania zawarte w ww. Programie były realizowane sukcesywnie w miarę możliwości dostępnych środków prawnych i ekonomicznych.

UZASADNIENIE

projektu uchwały Rady Miejskiej Góry
w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w latach 2021-2022 Gminnego Programu
Opieki nad Zabytkami na lata 2021-2024 dla Gminy Góra

Uchwałą Nr XLVI/443/22 Rady Miejskiej Góry z dnia 12 maja 2022 r. został przyjęty Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2021-2024 dla Gminy Góra.

Zgodnie z art. 87 ust.5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z realizacji programu Burmistrz sporządza, co dwa lata, sprawozdanie, które przedstawia radzie gminy.

Niniejsza uchwała obejmuje zakres działań podejmowanych w ochronie zabytków w Gminie Góra w latach 2021-2022.

W związku z powyższym zasadne jest podjęcie niniejszej uchwały.

Rada Miejska Góry podejmuje uchwałę w głosowaniu jawnym zwykłą większością głosów w obecności, co najmniej połowy ustawowego składu rady.

BURMISTRZ

Irena Krzyszkiewicz

Góra, dnia 26 października 2023 roku